

VASTAANOTTOA KOSKEVAT OIKEUTESI

Tämä esite on tarkoitettu sinulle, jos

- ✔ olet alle 18-vuotias
- ✔ olet saapunut yhden tai kummankin vanhempasi kanssa
- ✔ sinä ja perheesi olette hakeneet turvapaikkaa (kansainvälistä suojelua) Suomesta.

Sinä ja perheesi olette turvassa tässä maassa	3
Kuka voi auttaa sinua?	3
Mitä sinä ja perheesi saatte?	4
Oikeus terveydenhuoltoon	6
Ilmoita henkilökunnalle	7
Mitä lapsen edun arviointi tarkoittaa?	8
Oikeus saada opetusta	8
Oikeus tehdä työtä	9
Henkilöllisyysasiakirjasi turvapaikanhakijana	9
Missä sinä ja perheesi majoitutte?	10
Mitä voit tehdä, jos joku kohtelee sinua huonosti?	11
Mitä vastaanottoon liittyviä velvollisuuksia sinulla ja perheelläsi on?	12
Mitä tapahtuu, jos sinä tai perheesi ette noudata velvollisuuksianne?	13
Kansainvälisen suojelun hakemista ja EU:n jäsenvaltioihin ja EFTA-maihin, ns. EU+ -maihin, matkustamista koskevat säännöt	14
Mitä tapahtuu, jos sinä ja perheesi lähdette johonkin toiseen maahan?	15
Kuka voi auttaa sinua ja perhettäsi, jos ette ole samaa mieltä viranomaisten tekemästä päätöksestä?	16
Mitä tapahtuu, jos johonkin tukeen tulee muutos?	16
Yhteystiedot	17

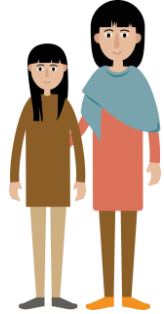
➤ SINÄ JA PERHEESI OLETTE TURVASSA TÄSSÄ MAASSA

Sinä ja perheesi kerroitte viranomaisille, että te ette voi palata maahanne, koska olette vaarassa, ja te olette hakeneet turvapaikkaa. Sinä ja perheesi olette turvapaikanhakijoita Suomessa.

➤ KUKA VOI AUTTAA SINUA?

Euroopassa alle 18-vuotiaiden henkilöiden katsotaan olevan lapsia, ja heillä on oikeus saada **erityistä tukea**.

Maassa oleskelusi aikana muun muassa seuraavat ammattilaiset voivat auttaa sinua:

- **Vastaanottokeskuksen henkilökunta** auttaa sinua ja perhettäsi päivittäisissä tarpeissanne tai ottaa yhteyttä muihin ammattilaisiin, jotka voivat auttaa tietyssä ongelmassa.
- **Sairaanhoitaja** auttaa sinua, jos olet sairastunut, loukkaantunut tai tarvitset lääkinnällistä apua.
- **Oikeudellinen avustaja** auttaa sinua ja perhettäsi ymmärtämään, mitä tehdä, jos oikeuksianne ei mielestänne kunnioiteta.
- **Tulkki** voi auttaa sinua kommunikoimaan kielellä, jota ymmärrät. Hänen tehtävänsä on kääntää tarkalleen se, mitä sinä sanot ja mitä muut sanovat.

Onko sinulla joitakin ongelmia? Voit aina pyytää apua ja tukea henkilökunnalta. Kysy rohkeasti apua, ongelmat voidaan ratkaista yhdessä.

▶ MITÄ SINÄ JA PERHEESI SAATTE?

Saatte erityyppistä tukea ja erilaisia palveluja odottaessanne, että viranomaiset tutkivat turvapaikkahakemuksenne. Tätä kutsutaan **vastaanotoksi**.

Lapsena ja turvapaikanhakijana sinulla on oikeuksia, mutta myös velvollisuuksia, joita sinun on noudatettava. Niistä kerrotaan tässä esitteessä. Jos et ymmärrä tämän esitteen joitakin osia tai jos sinulla on kysyttävää, kysy vastaanottokeskuksesi henkilökunnalta ja vanhemmiltasi.

Tässä maassa oleskelunne aikana henkilökunta antaa teille lisätietoja tilanteestanne riippuen. Voit esittää kysymyksiä milloin tahansa.

Tilanteestanne riippuen sinulle ja perheellesi annetaan:

• majoitus

• ruokaa

• vaatteita

• henkilökohtaisia
hygieniatuotteita

• rahaa päivittäisiin menoihin.

▶ OIKEUS TERVEYDENHUOLTOON

Viranomaiset varmistavat, että saat tarvitsemasi terveydenhoidon.

Voit kertoa perheellesi ja henkilökunnalle kaikista terveysongelmistasi. He auttavat sinua pääsemään sairaanhoitajan tai lääkärin vastaanotolle, jos tarvitset apua.

Jos lääkäri katsoo tarpeelliseksi, hän määrää lääkkeitä ja lähettää sinut erikoislääkärin vastaanotolle.

Henkilökunta ilmoittaa sinulle ja perheellesi, jos sinun on mahdollisesti käytävä terveystarkastuksessa sairaanhoitajan tai lääkärin luona.

He tarkastavat terveydentilasi ja antavat sinulle tarvittavaa apua.

Jos sinulla on lääketieteellinen hätätilanne tai vamma, joka vaatii kiireellistä hoitoa, kerro siitä vanhemillesi tai henkilökunnalle. Jos olet oleskelupaikkasi ulkopuolella, voit soittaa maksutta hätänumeroon 112.

➤ ILMOITA HENKILÖKUNNALLE, JOS:

- olet huonovointinen, loukkaantunut tai tarvitset kiireellistä lääkinällistä apua tai lääkitystä
- käytät huumeita tai juot alkoholia
- olet aiemmin kokenut väkivaltaa tai hyväksikäyttöä tai koet sellaista nyt
- olet tai saatat olla raskaana
- et voi kävellä itsenäisesti tai sinulla on vaikeuksia kuulla tai nähdä
- olet hyvin huolissasi, surullinen, et pysty nukkumaan tai sinulla on kielteisiä ajatuksia
- tunnet olosi turvattomaksi tai pelkääät jotakuta, joko tuntematonta tai tuttua henkilöä
- sinua on pakotettu tai pakotetaan tekemään asioita, joita et halua tehdä
- tunnet olosi turvattomaksi uskontosi, rakastamasi henkilön, pukeutumistapasi tai käyttäytymisesi vuoksi
- perheenjäsenesi tarvitsevat tukea.

➤ MITÄ LAPSEN EDUN ARVIOINTI TARKOITTAÄ?

Kyseessä on menettely, jossa tapaam muita erikoistunutta henkilökuntaa, jotka kysyvät sinulta kysymyksiä

- ymmärtääkseen **tarpeitasi**
- päättääkseen, mitä **tukea** tarvitset.

Tämä auttaa viranomaisia tekemään tärkeitä päätöksiä, esimerkiksi siitä, missä sinä ja perheesi majoitutte.

Voit luottaa sairaanhoitajaan, lääkäriin ja henkilökuntaan. Voit puhua heille kaikesta.

Jos et halua, että vanhemillesi kerrotaan tai että he ovat mukana, kerro asiasta henkilökunnalle. He harkitsevat pyyntöäsi ja päättävät, mikä on sinulle parasta.

➤ Oikeus saada opetusta

Lapsilla on oikeus koulutukseen ja oikeus oppia. Jos käyt koulua ja täytät 18 vuotta sinä aikana, voit jatkaa koulunkäyntiä koulutuksen loppuun asti.

Henkilökunta auttaa sinua ja perhettäsi paikalliseen kouluun ilmoittautumisessa. He antavat sinulle tietoa valmistavista kielikursseista ja muista kursseista.

Henkilökunta kertoo sinulle koulutus- ja vapaa-ajan aktiviteeteista, joiden avulla voit oppia, kehittyä ja saada uusia ystäviä.

▶ OIKEUS TEHDÄ TYÖTÄ

lätäsi ja tilanteestasi riippuen sinulle voidaan antaa lupa työskennellä Suomessa, jos haluat. Vastaanottokeskuksesi henkilökunta antaa sinulle lisätietoja.

[Alle 14-vuotiaat pojat ja tytöt eivät saa työskennellä.]

▶ HENKILÖLLISYYSASIAKIRJASI TURVAPAIKANHAJANA

Kun jätät hakemuksen, saat Maahanmuuttovirastosta henkilökohtaisen henkilöllisyysasiakirjan, jossa on nimesi ja valokuvasi.

Tämä osoittaa, että olet turvapaikanhakija tässä maassa. Sinun on pidettävä se mukana aina.

Asiakirja on tärkeä, joten varo kadottamasta sitä äläkä anna sitä muille.

➤ MISSÄ SINÄ JA PERHEESI OLESKELETTE?

Paikka, jossa oleskelette viranomaisten tutkiessa turvapaikkahakemustanne, riippuu tilanteestanne.

Viranomaiset ja henkilökunta ilmoittaa teille, **missä teidän kaikkien pitää oleskella**, esimerkiksi tietyssä majoituksessa, kaupungissa tai tietyllä alueella.

Tämä voi riippua saatavilla olevista paikoista tai perheesi tarpeista.

Jos perheesi haluaa oleskella majoituspaikan ulkopuolella tai poistua kaupungista tai alueelta lyhyeksi ajaksi, heidän on pyydettävä siihen lupa viranomaisilta.

Sinä ja perheesi saatte tukea ja palveluja vain viranomaisten päättämässä paikassa.

Hyvin harvoin perheet voidaan sijoittaa keskuksen, josta ei voi poistua ilman lupaa. Jos olette tässä tilanteessa, oikeudellinen avustaja ja henkilökunta auttavat teitä.

Riippumatta siitä, missä oleskelette, sinulla on oikeus:

- **pysyä perheesi kanssa yhdessä**

- **pyytää apua perheenjäsenesi etsimiseen, jos et tiedä, missä he ovat.**

Sinulla on oikeus olla turvassa. Kukaan ei saa

uhkailla sinua

loukata sinua

vahingoittaa sinua

Riippumatta siitä, onko hän vieras vai tuntemasi henkilö.

Jos sinulla on ongelmia vanhempiesi tai henkilökunnan kanssa, voit kertoa siitä suoraan.

➤ MITÄ VOIT TEHDÄ, JOS JOKU KOHTELEE SINUA HUONOSTI?

Voit keskustella sellaisen henkilön kanssa, johon luotat, kuten perheenjäsenen tai henkilökunnan jäsenen kanssa.

Jos joku kohtelee sinua huonosti, voitte ilmoittaa asiasta viranomaisille, jotta tällainen ei toistuisi. Tätä kutsutaan valituksen tekemiseksi.

Huomaa!

Jos olet oleskelupaikkasi ulkopuolella ja olet vaarassa, voit soittaa ilmaiseksi kansalliseen hätänumeroon **112** mistä tahansa puhelimesta.

➤ MITÄ VASTAANOTTOON LIITTYVIÄ VELVOITTEITA SINULLA JA PERHEELLÄSI ON?

On tärkeää, että puhut totta ja teet yhteistyötä viranomaisten kanssa, vaikka joskus voi tuntua pelottavalta ja vaikealta kertoa tarinasi.

Henkilökunta voi auttaa sinua, jos he ovat tietoisia tilanteestasi.

Missä tahansa sinä ja perheesi oleskelettekin, siellä on noudatettavia sääntöjä. Teidän on esimerkiksi kunnioitettava muita asukkaita ja henkilökuntaa, ettekä saa pitää meteliä hiljaisuusaikoina.

Henkilökunta kertoo säännöistä ja seuraamuksista, jos sääntöjä ei noudateta.

On erittäin tärkeää, että sinä ja perheesi

- ✔ noudatatte sen paikan sääntöjä, jossa oleskelette
- ✘ ette lähde pois paikasta, jossa viranomaiset käskivät teitä pysymään
- ✔ noudatatte kyseisen maan lakeja, joista henkilökunta kertoo teille.

➤ MITÄ TAPAHTUU, JOS SINÄ TAI PERHEESI ETTE NOUDATA VELVOLLISUUKSIANNE?

Jos näin tapahtuu, voitte ottaa avoimesti yhteyttä vastaanottokeskuksen henkilökuntaan ja selittää tilanteenne ja syyt.

Viranomaiset arvioivat tilanteen ja ilmoittavat vanhemmillesi, jos ne päättävät ryhtyä toimenpiteisiin.

Esimerkiksi jos joku perheenjäsenesi poistuu luvatta majoituspaikasta, kaupungista tai alueelta, johon viranomaiset ovat määränneet perheen jäämään, **kyseinen perheenjäsen voi saada vähemmän tukea.**

Jos perheenjäsenesi käyttäytyy väkivaltaisesti, **hän voi menettää saamansa tuen.** Poliisi voidaan kutsua paikalle.

Sinä ja perheesi olette nyt Suomessa, joka on EU+ -maa.

EU+ -maat ovat

27 Euroopan unionin (EU) jäsenvaltiota: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugalali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari, Viro sekä

neljä muuta maata: Islanti, Liechtenstein, Norja ja Sveitsi.

➤ SÄÄNNÖT TURVAPAIKAN HAKEMISESTA JA EU+ -MAIHIN MATKUSTAMISESTA

Vastaanottokeskuksesi henkilökunta kertoo näistä tärkeistä säännöistä sinulle ja perheellesi. Voitte esittää heille kysymyksiä milloin tahansa.

- ✔ Sinun ja perheesi on oleskeltava Suomessa, eikä teidän tule lähteä mihinkään muuhun EU+ -maahan.
- ✔ Jos teillä on perheenjäseniä jossakin näistä maista, viranomaiset ilmoittavat teille perheenyhdistämisoikeuksistanne. On tärkeää, ettet vain lähde omin päin.

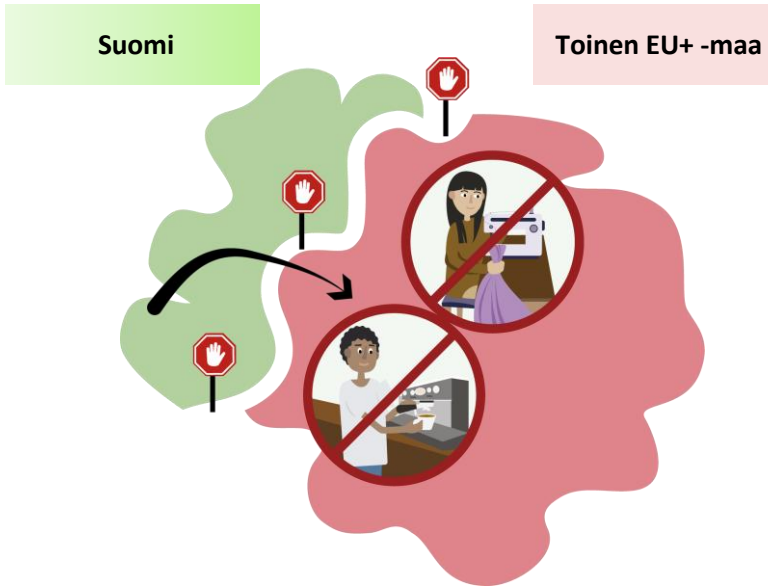

Saatatte harkita tästä maasta lähtöä, tai jotkut ihmiset yrittävät suostutella teitä lähtemään. Se voi olla vaarallista teille. Sinä ja perheesi voitte ottaa yhteyttä henkilökuntaan ja selittää heille tilanteen. Henkilökunta voi neuvoa teitä.

- ✘ Jos lähdette muualle, sillä on kielteisiä seurauksia, joista kerrotaan tässä esitteessä. Saatte esimerkiksi vähemmän vastaanottotukea toisessa maassa.
- ✔ Muista, että teidän on rekisteröitävä turvapaikkahakemuksenne siinä EU+ -maassa, johon saavutte ensimmäisenä, elleivät viranomaiset ole ilmoittaneet teille toisin.
- ✔ Vain yksi näistä maista on vastuussa turvapaikkahakemuksenne käsittelystä. Viranomaiset Suomessa kertovat teille, mikä maa on vastuussa tästä.

Näistä menettelyistä kerrotaan erillisissä esitteissä.

➤ MITÄ TAPAHTUU, JOS SINÄ JA PERHEESI LÄHDETTÄ JOHONKIN TOISEEN EU+ -MAAHAN?

Suomessa:

- turvapaikkamenettelyne voidaan lopettaa.

Toisessa EU+ -maassa

- viranomaiset voivat päättää lähettää teidät takaisin EU+ -maahan, josta lähditte.

Siitä hetkestä lähtien, kun viranomaiset ilmoittavat teille päätöksestä lähettää teidät takaisin, teillä ei ole enää tiettyjä oikeuksia, esimerkiksi:

- ette saa tietyn tyyppistä tukea ja
- ette saa työskennellä.

➤ KUKA VOI AUTTAA SINUA JA PERHETTÄSI, JOS ETTE HYVÄKSY VIRANOMAISTEN TEKEMÄÄ PÄÄTÖSTÄ?

Voitte pyytää apua oikeudelliselta avustajalta. Oikeudellinen avustaja on henkilö, joka tuntee kyseisen maan säännöt ja voi tutkia tilannettanne ja avustaa teitä.

Henkilökunta antaa teille tietoa kansalaisjärjestöistä, jotka voivat myös tarjota teille tietoa ja apua.

Voitte ottaa yhteyttä YK:n pakolaisjärjestöön (UNHCR) milloin tahansa. YK:n pakolaisjärjestö suojelee ihmisiä, jotka ovat joutuneet pakenemaan maastaan.

➤ MITÄ TAPAHTUU, JOS JOHONKIN TUKEEN TULEE MUUTOS?

Jos viranomaiset päättävät rajoittaa tai peruuttaa joitain perheenjäsenen tilanteen vuoksi saamia tukimuotoja sivulla 14 esitetyn selityksen mukaisesti, kyseinen perheenjäsen saa silti apua henkilökohtaisen oman tilanteensa ja omien tarpeidensa perusteella. Hän voi edelleen käydä lääkärin tai sairaanhoitajan luona, saada lääkinnällistä apua, jonkin verran tukea ja majoituspaikan viranomaisten päättämässä paikassa.

Kun viranomaiset päättävät peruuttaa sinulle ja perheellesi myönnetyn vastaanottotuen, koska olette lähteneet toiseen EU+ -maahan, saatte edelleen tukea, jonka muoto riippuu henkilökohtaisesta tilanteestanne ja tarpeistanne.

Voit edelleen käydä koulua.

YHTEYSTIEDOT

Jos sinulla ja perheelläsi on kysymyksiä tai tarvitsette tukea oleskelunne aikana, voitte keskustella henkilökunnan kanssa, joka työskentelee seuraavissa paikoissa:

vastaanottoviranomainen

Oma
vastaanottokeskuksesi

muu asiaan liittyvä viranomainen

Yleistietoa
vastaanotosta ja
turvapaikkaprosessista

Migri.fi
Infoninland.fi

muu asiaan liittyvä viranomainen

Maahanmuuttovirasto

PL 10, FI-00086 Maahanmuuttovirasto, sähköposti:
migri@migri.fi

Voitte myös ottaa yhteyttä näihin organisaatioihin, jos teillä on kysymyksiä, jotka liittyvät seuraaviin:

terveydenhoito

Päivystysapu 116117 neuvoo sinua äkillisissä terveysongelmissa.
Soita tähän numeroon, jos et tavoita vastaanottokeskustasi.

psykologinen tuki

Mieli (Suomen Mielenterveys ry), mieli.fi

oikeudellinen neuvonta, oikeusapu ja oikeudellinen edustus

Oikeusapua tarjoavat oikeusaputoimistot, lakitoimistot ja juristit. Jos haluat lisätietoa oikeudellisista avustajista, kysy vastaanottokeskukseltasi tai edustajaltasi. Oikeuspalveluvirasto.fi/yhteystiedot

Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisjärjestö (UNHCR)

suojelee turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten etuja ja oikeuksia.

Lähin UNHCR:n alueellinen edustusto: the United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR

Osoite: Wenner-Gren Center, Sveavägen166, 11346 Stockholm, Sweden

Sähköposti: swest@unhcr.org

Yhdenvertaisuusvaltuutet
tu

PL 24, FI-00023 Valtioneuvosto, sähköposti:
yvv@oikeus.fi, www.syrjinta.fi

Jos sinulla on lääketieteellinen hätätilanne ja olet vaarassa, kerro siitä välittömästi vanhemillesi ja henkilökunnalle. He auttavat sinua!

Jos sinä ja perheesi olette oleskelupaikkanne ulkopuolella ja teille sattuu onnettomuus tai olette vaarassa, voitte soittaa maksutta tähän hätänumeroon **112**.

Jos teillä ei ole puhelinta, voitte pyytää jotakuta soittamaan hätänumeroon puolestanne.

Co-funded by
the European Union

Tämä esite on tarkoitettu vain tiedoksi. Se ei itsessään luo oikeuksia tai velvollisuuksia. Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA) on toimittanut tämän materiaalin pääsisällön, ja EUAA on antanut luvan tämän esitteen jäljentämiseen ja muuttamiseen vain EU:n jäsenvaltioille. EUAA ei ole millään tavoin vastuussa sellaisten tietojen oikeellisuudesta, sisällöstä, täydellisyydestä, laillisuudesta tai luotettavuudesta, joita jäsenvaltiot tai mitkä tahansa muut vastuussa olevat kolmannet osapuolet ovat tähän esitteeseen sisällyttäneet. EUAA tai sen puolesta toimivat henkilöt eivät ole vastuussa siitä, miten tämän julkaisun sisältämiä tietoja käytetään.

© Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA), 2025

1/12.6.2026